Bedreigingen / onzekerheden budgettair beeld, aflopende incidentele middelen en structurele bezuinigingen

Inleiding

Naar aanleiding van de uitkomst van de eerste gesprekken, worden in dit document twee zaken verduidelijkt:

1. De belangrijkste bedreigingen / onzekerheden voor het budgettair beeld worden benoemd en kort toegelicht (zie ook NBR pp. 12-13).
2. De tabellen met inzicht in aflopend incidenteel beleid en structurele bezuinigingen zijn op verzoek uitgesplitst.

Ad 1)

Het budgettaire beeld is omgeven met veel onzekerheden en risico's. De voornaamste daarvan zijn:

- Stijgende lonen en prijzen en compensatie hiervoor vanuit het gemeentefonds: in deze NBR zijn de meest actuele gegeven over loon en prijsontwikkeling van het CPB genomen (uit maart jl.). De ontwikkeling van de lonen en prijzen lijkt echter nog niet gestabiliseerd, dus er is onduidelijkheid over verdere stijgingen hiervan. We worden in beginsel hiervoor gecompenseerd, omdat rijk ook met stijgende lonen en prijzen te maken heeft en het gemeentefonds gekoppeld is aan de rijksuitgaven. Het is echter onzeker of we volledig gecompenseerd zullen worden voor de nog steeds stijgende prijzen, dat beeld wordt bij de meicirculaire van het gemeentefonds (eind mei) verwacht.
- Rente: ook de rente stijgt sterk. In de NBR houden we rekening met een zekere stijging, maar onder meer de oorlog in Oekraïne kan een verdere stijging betekenen. Dat betekent dat er hogere uitgaven zijn aan rente, die oploopt in de jaren. Immers, hoe verder in de tijd, hoe meer er aan (her)financiering nodig is tegen de nieuwe rentestanden.
- Toeristenbelasting: we voorzien dat de inkomsten uit toeristenbelasting vanaf 2025 weer op het niveau zijn dat we voor de coronacrisis verwachtten. Dit herstelpad is met onzekerheid omgeven en (sterk) afhankelijk van niet te beïnvloeden ontwikkelingen.
- We gaan uit van een zeker herstelpad van de algemene reserve. Zowel aan de voedingskant (o.a. overstapregeling erfpacht) als aan de benuttingskant (mogelijk hebben we de reserve weer nodig) zijn er onzekerheden.

Ad 2)

De tabellen die inzicht geven in de aflopende incidentele middelen en structurele bezuinigingen, uit hoofdstuk 6.4 van de NBR, zijn herschikt en nu nog meer gericht op de vraag: welke incidentele middelen (en dus welk incidenteel beleid) vervallen er de komende tijd en waar is desgewenst actie benodigd? In dit document staat een viertal tabellen dat tezamen de tabellen 6.4.1 en 6.4.2 uit de Nota Begrotingsruimte vervangt:

- In tabel 1 zijn de aflopende incidentele middelen (6.4.1) geschoond voor de effecten die ontstaan uit een vermindering van de CA-middelen uit Samen sterker uit de crisis. Dat betekent dat er minder regels in de tabel zijn opgenomen, in enkele gevallen zijn de bedragen aangepast. Om nog meer overzicht te creëren, is het overzicht verder geschoond voor incidentele middelen met rijksbijdragen of het klimaatfonds als dekking. Daarmee geeft tabel 1 dus inzicht in welk door de gemeente besloten (voornamelijk CA) incidenteel beleid, zonder nadere actie, afloopt de komende tijd. Vanuit dit uitgangspunt is een aflopende incidentele post die inmiddels door een structurele reeks vervangen is (economische structuurversterking) gecorrigeerd.
- In tabel 2 staan de incidentele middelen met rijksbijdragen of het klimaatfonds als dekking staan apart getoond.
- In tabel 3 staan de taakverminderingen uit Samen sterker uit de crisis (de bovenste helft van 6.4.2).
- In tabel 4 staan de verminderingen van de CA middelen uit Samen sterker uit de crisis, waarbij is aangegeven wat de oorspronkelijke structurele middelen waren en wat het restant na vermindering is.

-

Tabel 1 – Aflopende incidentele middelen 2022 – 2026 per programma (in € miljoen)

Aflopende incidentele middelen per programma (in € miljoen)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Veiligheid					
Masterplan Zuidoost	2,5				
Weerbare Mensen Weerbare Wijken	1,5	0,4	0,4		
Aanpak Binnenstad	5				
Drugsaanpak	1				
Totaal	**10**	**0,4**	**0,4**		
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
Geen incidentele intensiveringen					
3. Economie					
Geen incidentele intensiveringen					
4. Kunst, cultuur en erfgoed					
Geen incidentele intensiveringen					
5. Onderwijs					
Schoolveiligheid	0,1	0,8			
Kenniscentrum ongelijkheid	1,4	0,7			
Piek-aanpak (intensivering)	1,5				
Afboeken restwaarde Onderwijshuisvesting a.g.v. sloop panden	2,5	1,2			
Lerarenagenda	0,6	0,4	0,3		
Gezonde Scholen	0,7	0,6	0,6		
Totaal	**6,8**	**3,7**	**0,9**	**0**	**0**
6. Sport					
Organisatie (top)sportevenementen	0,5				
Sportstimulering en sportevenementenbudget	2,9				
Totaal	**3,4**	**0**	**0**	**0**	**0**
7. Werk, inkomen en participatie					
Programma Meer Kans op Werk	4				
Werkbonus en/of stimuleringspremie bijverdienen in de bijstand	3	3			
werkbrigade	5,7	1,4	0,8		
Sargentini banen	1,2	1,1	0,6	0,6	
MBO en toeleiding naar werk en om- en bijscholing	1	1,5	1,5		
Armoede en SHV	5,6	5			
statushouders		1,5	2,5	2,3	
Community Wealth Building en bouwopleiding Zuidoost	1				
Totaal	**21,7**	**5,6**	**2,1**	**0,6**	**0**
8. Volksgezondheid, jeugd en zorg					
Aanpak personeelstekort in de zorg	0,5				
Transitie buurtteams in 2021 en 2022	0,8				
Winteropvang	3,1	2,1			
Hulp bij huishouden	3,3	1,9			
Verbeteren en stimuleren van de sociale en fysieke toegankelijkheid	0,8				

Aflopende incidentele middelen per programma (in € miljoen)	2022	2023	2024	2025	2026
Amsterdam Vitaal en Gezond	0,5				
Gezinsregisseurs van gerticificeerde instellingen	1,8				
Niet justitiële preventieve aanpak (Top400)	1				
Intensivering voor jeugdwerk en jongeren in de buurt	1	2			
Regisseurs voor Top600/400 personen	0,5				
Preventieve middelen ongelijkheid gezondheid	1,5				
Preventief drugsbeleid	0,4				
Totaal	**15,2**	**6**	**0**	**0**	**0**
9. Duurzaamheid en ruimtelijke ordening					
Omgevingswet inclusief omgevingsvisie	1,7				
Sprong over het IJ/-oevers en Zeecruise	2	0,2			
Oeverlanden	1,5				
regie op stedelijke planning/voorbereiden gebiedsontwikkeling	0,3	0,3	0,3		
Haven-Stad/voorbereiden gebiedsontwikkeling	2,3	0,5			
regie op stedelijke planning/voorbereiden gebiedsontwikkeling	1,5	1	1	1	
Duurzaamheid	14,2	4,4	4,4	5	
Uistootloze mobiliteit (luchtkwaliteit)	7,8	7,1	7,2	4,7	
Afvalstoffenheffing	5	2			
Totaal	**36,3**	**15,5**	**12,9**	**10,7**	**0**
10. Grond					
Geen incidentele intensiveringen					
11. Wonen en groen					
Handhaving woonboten en niet-varende bedrijfsvaartuigen	0,6	0,5			
Locaties huisvesting kwetsbare groepen	1	1			
Herplant na kap voor veiligheid	3,6				
aanpak statushouders	0,4				
Transformaties	1,8	1			
Woningbouwregie	0,5	0,5			
Ontwikkelbuurten	9,5				
Totaal	**17,4**	**3**	**0**	**0**	**0**
12. Moderne open overheid					
Digitale Stad	1,4				
Buurtbudgetten	4				
Regeling Maatschappelijke Initiatieven/Buurtbanen	3	5			
Participatie	1,4				
Totaal	**9,8**	**5**	**0**	**0**	**0**
B. Bestuur en organisatie					
Verhoging salarisbudget wethouders	0,2				
Totaal	**0,2**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Aflopende incidentele middelen	**120,8**	**39,2**	**16,3**	**11,3**	**0**

Tabel 2 - Incidentele middelen (dekking rijk/klimaatfonds, in € miljoen)

Incidentele middelen (dekking rijk/klimaatfonds, in € miljoen)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Veiligheid					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
3. Economie					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
4. Kunst, cultuur en erfgoed					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
5. Onderwijs					
Voorkomen Onderwijsachterstanden icm NPO	9,9	4,8			
Totaal	**9,9**	**4,8**	**0**	**0**	**0**
6. Sport					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
7. Werk, inkomen en participatie					
Armoede Rijksmiddelen	4				
Gemeentelijke bijdrage Sociaal Werk	3,3				
incidentele middelen voor autonome groei bijstandsbestand	0	7,1	1,8		
MKOW jongeren	1,4	2,6			
RWC	1,3	1,3			
Ingroei arbeidsbeperkten	0	0	0,5	1,6	
Wendbaar en toekomstbestendig maken WPI (KBI, frictie, TM)	2,1	2,7	0,7	0,3	
Veerkracht	5,3				
Tonk	2,4				
Totaal	**19,8**	**13,7**	**3**	**1,9**	**0**
8. Volksgezondheid, jeugd en zorg					
DU Vrouwenopvang - Schadelijke praktijken	0,5				
Landelijk plan van aanpak daklоosheid (Blokhuismiddelen)	6,4				
Landelijk plan van aanpak daklоosheid (Blokhuismiddelen)	8,2	0,9	0,2		
Ongedocumenteerden	6,6				
Nationaal museum voor Slavernijverleden	1,5	1	1		
Totaal	**23,2**	**1,9**	**1,2**	**0**	**0**
9. Duurzaamheid en ruimtelijke ordening					
Klimaatfonds	41,6	39,4	37,4	0,1	
Totaal	**41,6**	**39,4**	**37,4**	**0,1**	**0**
10. Grond					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
11. Wonen en groen					

Incidentele middelen (dekking rijk/klimaatfonds, in € miljoen)	2022	2023	2024	2025	2026
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
12. Moderne open overheid					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
B. Bestuur en organisatie					
Geen incidentele intensiveringen dekking rijk/klimaatfonds					
Totaal Incidentele middelen dekking rijk/klimaatfonds	**94,5**	**59,8**	**41,6**	**2**	**0**

Tabel 3 - Samen sterker uit de crisis / taakvermindering

Samen sterker uit de crisis / taakvermindering (in € miljoen)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Veiligheid						
Afslanken treiteraanpak	0	-0,1	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Besparing die nog nader wordt ingevuld	0	0	0	-1	-1	-1
Minder (20%) bijdrage aan de vervoers-/stadsregio	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Radicalisering: rijksbijdrage dekt de kosten (7%)	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Subsidie Buurtbemiddelen stoppen (100%)	0	0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Totaal	**-0,4**	**-0,5**	**-0,9**	**-2**	**-2**	**-2**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat						
Afdracht SMF aan AD	-5	-5	-5	-7	-7	-7
Verbetering governance OV-Keten	0	0	-1	-1	-1	-1
Totaal	**-5**	**-5**	**-6**	**-8**	**-8**	**-8**
3. Economie						
Besparing op Economische initiatieven	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Diverse budgetten binnen programma 3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Verlagen bijdrage MRA	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Totaal	**-0,9**	**-1,1**	**-1,1**	**-1,1**	**-1,1**	**-1,1**
4. Kunst, cultuur en erfgoed						
Bezuiniging op budget AFK	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Bezuiniging op cultuureducatie	0	-0,4	-0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Verlagen subsidie OBA	0	0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Besparing publieke omroep Amsterdam	0	0	0	0	0	-0,5
Totaal	**0**	**-0,9**	**-2,4**	**-2,8**	**-2,8**	**-3,3**
5. Onderwijs						
Reduceren teambeurzen / overige subsidies	-0,5	-2,5	-3,6	-3,7	-3,7	-3,7
Totaal	**-0,5**	**-2,5**	**-3,6**	**-3,7**	**-3,7**	**-3,7**
6. Sport						
Besparing die nog nader wordt ingevuld	0	0	0	-1	-1	-1
Totaal	**0**	**0**	**0**	**-1**	**-1**	**-1**
7. Werk, inkomen en participatie						
met weinig perspectief op werk	0	0	-3	-3	-3	-3
Verminderen ondersteuning bijstandsgerechtigden	0	0	0	0	0	0
Versoberen niet-wettelijke armoede regelingen	-0,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Totaal	**-0,5**	**-1,5**	**-4,5**	**-4,5**	**-4,5**	**-4,5**
8. Volksgezondheid, jeugd en zorg						
Besparingen die nog nader wordt ingevuld	0	0	0	-3,5	-3,5	-3,5
Totaal	**0**	**0**	**0**	**-3,5**	**-3,5**	**-3,5**
9. Duurzaamheid en ruimtelijke ordening						
Duurzaamheid	0	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Milieuadvies OD NZKG	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3

Samen sterker uit de crisis / taakvermindering (in € miljoen)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Openbare ruimte en groen	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Ruimtelijke ordening	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Totaal	**-1**	**-1**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**
10. Grond						
Aanpassen ambitie en programmering grex	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Aanpassen ambitie en programmering grex / apparaat	0	0	-6	-12	-12	-12
Reserve wallengebied	-3,5	0	0	0	0	0
Totaal	**-4,5**	**-1**	**-7**	**-13**	**-13**	**-13**
11. Wonen en groen						
Groengelden	0	0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Hergebruik Gebakken Klinkers	0	0	0	-1,3	-1,3	-1,3
Innovatieve reinigingsconcepten	0	0	0	-0,2	-0,2	-0,2
Participatiebudget ondernemers stimulering	0	0	0	0	0	0
schoonhouden straat	0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Subsidie Groen in de Buurt	0	0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Subsidie Groene daken en gevels	0	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Vermindering anti Plak en Klad	0	0	0	-0,5	-0,5	-0,5
Verwijderen assets	0	0	0	-0,5	-0,5	-0,5
Totaal	**0**	**-0,2**	**-2,5**	**-5**	**-5**	**-5**
12. Moderne open overheid						
Buurtbudgetten	0	0	-2	-2	-2	-2
Democratisering	0	0	-0,5	-0,5	-1	-0,5
Dienstverlening	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Digitale stad	0	0	-0,5	-0,5	0	0
Openingstijden stadsloket naar 8 uur per dag	0	0	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5
Totaal	**0**	**-0,5**	**-3,8**	**-4**	**-4**	**-3,5**
Totaal Samen sterker uit de crisis / taakvermindering	**-12,8**	**-14,2**	**-33,3**	**-50,1**	**-50,1**	**-50,1**

Tabel 4 - Samen sterker uit de crisis / vermindering CA-middelen

Samen sterker uit de crisis - Vermindering CA-middelen (in € miljoen)	struc.CA middelen	Samen sterker uit de crisis 2021	2022	2023	2024	2025	2026	Restant
1. Veiligheid								
Veiligheid, Top600, OOV excl PIT	*4*	*0*	0	-2	-2	-2	-2	2
Totaal	**4**	**0**	**0**	**-2**	**-2**	**-2**	**-2**	**2**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat								
Geen vermindering van CA-middelen uit Samen sterker uit de crisis								
3. Economie								
Economische structuurversterking, aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt	*10*	*0*	0	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	1,5
Totaal	**10**	**0**	**0**	**-8,5**	**-8,5**	**-8,5**	**-8,5**	**1,5**
4. Kunst, cultuur en erfgoed								
Broedplaatsen	*3,5*	*-1*	-1	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	0,8
Kunst en cultuur (Kunstenplan)	*5*	*0*	0	0	0	-2,5	-2,5	2,5
Totaal	**8,5**	**-1**	**-1**	**-2,7**	**-2,7**	**-5,2**	**-5,2**	**3,3**
5. Onderwijs								
Onderwijs	*12*	*0*	0	0	-4	-4	-4	8
Volwasseneneducatie	*7*	*0*	0	-3	-3	-3	-3	4
Totaal	**19**	**0**	**0**	**-3**	**-7**	**-7**	**-7**	**12**
6. Sport								
Sport	*5*	*0*	0	-2	-2	-2	-2	3
Totaal	**5**	**0**	**0**	**-2**	**-2**	**-2**	**-2**	**3**
7. Werk, inkomen en participatie								
Armoede en schuldhulpverlening	*19,1*	*0*	0	-5,6	-5,6	-5,6	-5,6	13,5
Armoedevoorzieningen gedeeltelijk beschikbaar voor 130% wsm	*3*	*0*	0	0	0	0	0	3
Statushouders	*9,2*[1]	*0*	0	-3	-5	-5	-5	5
Verlagen van de caseload voor klantmanagers	*3*	*0*	0	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	1,5
Werkbrigade uitbreiden naar 500 mensen	*11*	*0*	-2	-2	-8	-8	-8	3
Totaal	**46,1**	**0**	**-2**	**-12,1**	**-20,1**	**-20,1**	**-20,1**	**26**
8. Volksgezondheid, jeugd en zorg								
24-uurs opvang ongedocumenteerden	*7*	*0*	0	-2	-2	-2	-2	5
Aanpak Racisme en Discriminatie (oa MDRA en Slavernijmuseum)	*2*	*0*	0	-1	-1	-1	-1	1
Jongerenwerk en preventie	*3*	*0*	0	-1	-1	-1	-1	2
Preventie ongelijkheid gezondheid (o.a. eenzaamheid)	*6*	*0*	0	-3	-3	-3	-3	3
Preventief Interventie Team	*2*	*0*	0	-1	-1	-1	-1	1
Zelforganisaties	*1,5*	*0*	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	1
Totaal	**21,5**	**0**	**0**	**-8,5**	**-8,5**	**-8,5**	**-8,5**	**13**

[1] Oorspronkelijk was er in het CA hiervoor € 10 mln. structureel opgenomen. Daar is echter reeds vanaf 2020 een taakstelling op toegepast oplopend naar 3,3 mln. structureel. Hiertegenover staat dat er binnen P7 geherprioriteerd is, waardoor de lasten weer met € 2,5 mln. structureel stijgen. Per saldo was de structurele reeks, waarop de aanvullende korting uit Samen sterker uit de crisis is toegepast, dus € 9,2 miljoen (10 -/- 3,3 + 2,5).

9. Duurzaamheid en ruimtelijke ordening								
Energietransitie / Aardgasvrij	*6*	*0*	0	-2	-2	-2	-2	4
Programma Circulair en Duurzame Afvalketen	*6*	*0*	0	-3	-3	-3	-3	3
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	*4*	*0*	0	-2	-2	-2	-2	2
Totaal	**16**	**0**	**0**	**-7**	**-7**	**-7**	**-7**	**9**
10. Grond								
Geen vermindering van CA-middelen uit Samen sterker uit de crisis								
11. Wonen en groen								
Actieplan Wonen en Bouwen	*10*	*0*	0	-7	-7	-7	-7	3
Dierenwelzijn, incl ADAM regeling	*1,4*	*0*	0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	0,9
Totaal	**11,4**	**0**	**0**	**-7,5**	**-7,5**	**-7,5**	**-7,5**	**3,9**
12. Moderne open overheid								
Buurtbudgetten	*8,5*	*0*	-2,5	-4,5	-4,5	-4,5	-4,5	4
Democratisering en Fearless Cities	*2*	*-0,5*	-0,5	-1	-1	-1	-1	1
Totaal	**10,5**	**-0,5**	**-3**	**-5,5**	**-5,5**	**-5,5**	**-5,5**	**5**
Totaal Samen sterker uit de crisis - Vermindering CA-middelen	**152**	**-1,5**	**-6**	**-58,8**	**-70,8**	**-73,3**	**-73,3**	**78,7**